Osobitné podmienky oprávnenosti výdavkov

Tento dokument bližšie určuje, resp. rozširuje podmienky oprávnenosti výdavkov definované v Príručke k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2021- 2027, ktorú vydáva CKO a zverejňuje na svojej stránke https://eurofondy.gov.sk/dokumenty-a-publikacie/metodicke-dokumenty/metodicke-dokumenty-cko/, a to v nadväznosti na charakter projektov predkladaných v rámci predmetnej výzvy.

Tento dokument definuje limity, ktoré sa vzťahujú na oprávnené výdavky najčastejšie vyskytujúce sa v rámci projektov predkladaných na základe predmetnej výzvy. Oprávnenosť špecifických výdavkov (ako napr. vyvolané investície, valorizácia, dodatočné výdavky a pod.), ktoré vzniknú počas implementácie projektu budú posudzované v súlade s pravidlami k oprávnenosti výdavkov individuálne s ohľadom na súvis s projektom, ich nevyhnutnosť, predvídateľnosť a pod.

V rámci výzvy je oprávnený typ akcie:

- **Predinvestičná a projektová príprava**
- **Výstavba nových úsekov diaľnic a rýchlostných ciest (prioritne základnej siete TEN-T) vrátane privádzačov a križovatiek**

Oprávnené hlavné aktivity projektu:

- **Vypracovanie projektovej dokumentácie**
- **Stavebné práce**

Skupiny oprávnených výdavkov

Vecné vymedzenie výdavkov vychádza z opatrení Ministerstva financií SR, ktorými sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania.

Skupiny oprávnených výdavkov uvedené v číselníku oprávnených výdavkov slúžia na základné rozdelenie výdavkov projektu podľa ich charakteru a vzniku v rámci realizácie aktivít projektu. Skupiny oprávnených výdavkov sú používané žiadateľom pri vypracovaní ŽoNFP a prijímateľom pri príprave ŽoP.

Žiadateľ vypracováva ŽoNFP tak, aby každý výdavok plánovaný v danom projekte bol jednoznačne a správne zaradený do príslušnej skupiny oprávnených výdavkov.

Pri vypĺňaní ŽoNFP, sa podpoložky EKRK neuvádzajú, pri vypĺňaní ŽoP štátne rozpočtové organizácie uvádzajú kód ekonomickej klasifikácie. Ostatné subjekty uvádzajú transferovú položku podľa typu prijímateľa. Údaje týkajúce sa kódu ekonomickej klasifikácie a skupiny výdavkov v zmysle zmluvy o poskytnutí NFP / rozhodnutia o schválení ŽoNFP nemusia byť zhodné.

Napriek tomu, že číselník vychádza z účtovnej osnovy, **nekopíruje ju**. Výstupy z účtovníctva jednotlivých účtovných jednotiek - prijímateľov teda **nemusia byť totožné** so zaradením nákladov/výdavkov do tried a skupín tak, ako to určuje tento číselník.

Číselník skupín výdavkov s dole uvedenými triedami a skupinami tvorí súčasť ITMS.

V rámci výzvy sú oprávnené nasledovné skupiny oprávnených výdavkov:

Trieda 02 - Dlhodobý hmotný majetok

- 021 – Stavby

Do skupiny 021 - Stavby sa okrem výdavkov definovaných v Príručke k oprávnenosti výdavkov zahŕňajú aj výdavky súvisiace s indexáciou cien (valorizáciou) stavebných prác[1] a výdavky na stavebné práce/dozor/projektovú dokumentáciu (napr. na ekvivalentné riešenia a pod.), ktoré neboli pôvodne zahrnuté v zmluve o dielo/zmluve na poskytnutie služieb ale priamo súvisia s cieľmi a aktivitami projektu a ich uskutočnenie je nevyhnutné na úspešnú realizáciu projektu. Takéto výdavky, ktoré priamo súvisia s cieľmi a aktivitami projektu a ich uskutočnenie je nevyhnutné na úspešnú realizáciu projektu, môžu byť prijímateľovi preplatené maximálne do schválenej výšky oprávnených výdavkov v rámci skupiny 021 – Stavby.

Trieda 90 - Zjednodušené vykazovanie výdavkov

- 907 - Paušálna sadzba na nepriame výdavky podľa článku 54 písm. a) NSU

Trieda 93 - Rezerva

- 930 - Rezerva na nepredvídané výdavky
  Do skupiny 930 sa zahŕňajú výdavky (stavebné práce/dozor/projektovú dokumentáciu), ktoré nebolo možné predvídať (t.j. spadajú pod §18 ods. 1 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní) a to do výšky limitov stanovených nižšie. Pre tieto výdavky platí, že priamo súvisia s cieľmi a aktivitami projektu a ich uskutočnenie je nevyhnutné na úspešnú realizáciu projektu. Rezervu je možné počas realizácie projektu použiť aj na financovanie výdavkov na indexáciu cien stavebných prác (valorizáciu), ktoré nebolo možné predvídať pred uzavretím zmluvy o poskytnutí NFP, alebo takých, ktorých hodnota prekračuje odhadovanú položku výdavkov na indexáciu cien (valorizáciu) v rámci skupiny 021 - Stavby.

<u>Delenie výdavkov z pohľadu ich priamej prepojenosti na konkrétne činnosti projektu:</u>

- **Priame výdavky projektu:**

- sú výdavky, ktoré priamo súvisia s implementáciou projektu, pričom možno preukázať ich priame prepojenie s týmto konkrétnym projektom a sú pre realizáciu projektu nevyhnutné, vrátane nevyhnutných vyvolaných investícií[2]. Sú to výdavky, ktoré vznikajú pri realizácii hlavných aktivít projektu.

- **Nepriame výdavky projektu:**

- sú výdavky, ktoré slúžia na financovanie podporných aktivít projektu (najmä riadenia projektu a publicity-komunikácie). Nepriame výdavky sú také výdavky, ktoré nie sú alebo nemôžu byť prepojené priamo na konkrétnu činnosť projektu. Bližšia špecifikácia nepriamych výdavkov je uvedená v Prílohe č. 1 Príručky k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2021-2027 zverejnenej na

[1] MD SR odporúča žiadateľom, ktorí realizujú projekty PSK zahrňujúce stavebné práce , aby do navrhovaného rozpočtu projektu, v rámci skupiny výdavkov 021 – Stavby zahrnuli samostatnú položku „Cenové úpravy“, ktorej účelom je indexácia (valorizácia) stavebných prác v dôsledku (možného) zvyšovania cenovej úrovne. Ak je teda predmetom projektu viacero samostatných zákaziek na stavebné práce, vypočíta sa maximálna hodnota samostatne pre každú zákazku a tieto sumy sa spočítajú do jednej kumulovanej položky rozpočtu „Cenové úpravy“. Predpokladom pre oprávnenosť výdavkov súvisiacich s indexáciu (valorizáciou) je zmluvne (v zmluve o dielo) dohodnutý mechanizmus úpravy v dôsledku zmien cenovej úrovne (valorizačná doložka). Vo všeobecnosti MD SR odporúča pri indexácii zákaziek na stavebné práce v rámci PSK postupovať v zmysle metodického pokynu MD SR č. 19/2022, resp. 27/2022, ktorých kompletné znenie je uverejnené na webovom sídle MD SR v časti Inštitútu dopravnej politiky: https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/doprava-3/institut-dopravnej-politiky/indexacne-vzorce/stavby

[2] Investície s priamym vzťahom k projektu, pričom tento majetok alebo službu žiadateľ/prijímateľ/partner nebude používať, ale náklady na obstaranie mu vznikli buď podľa osobitného predpisu, alebo zo zmluvy v súvislosti s obstaraním dlhodobého majetku (napr. nevyhnutné prekládky inžinierskych sietí a pod.)

https://eurofondy.gov.sk/dokumenty-a-publikacie/metodicke-dokumenty/metodicke-dokumenty-cko/ .

Metodika ZVV

Nepriame výdavky projektu týkajúce sa podporných aktivít projektu, pod ktoré spadajú aj všetky činnosti súvisiace s riadením projektu[3], publicitou a ďalšie činnosti definované Prílohou č. 1 Príručky k oprávnenosti výdavkov, budú v rámci tejto výzvy **oprávnené len prostredníctvom paušálnej sadzby** (skupina výdavkov 907 - Paušálna sadzba na nepriame výdavky podľa článku 54 písm. a) NSU), a to **v súlade s limitmi** definovanými pre jednotlivé akcie nižšie v kap. „Percentuálne limity pre vybrané typy výdavkov".

Paušálna sadzba je formou **zjednodušeného vykazovania výdavkov (ZVV)**, **v rámci ktorého sa nepreukazujú skutočne vynaložené výdavky projektu.** Podrobnejšie informácie k výdavkom financovaných prostredníctvom ZVV **pozri v Príručke k oprávnenosti výdavkov[4],** kap. **Osobitné ustanovenia k zjednodušenému vykazovaniu výdavkov.**

Použitím ZVV v projekte **nie sú dotknuté povinnosti žiadateľa vyplývajúce z osobitných predpisov** a žiadateľ je naďalej povinný vo vzťahu k výdavkom spadajúcim pod ZVV:

- obstarávať tovary, služby a stavebné práce v súlade s ustanoveniami platného zákona o VO,
- viesť účtovnú evidenciu v súlade s ustanoveniami zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov,
- rešpektovať ustanovenia zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy,
- dodržiavať ďalšie relevantné uplatniteľné predpisy.

Výdavky zahrnuté v PS na nepriame výdavky nemôžu byť zároveň vykazované ako priame výdavky.
Všetky priame výdavky projektu, budú reálne vykázané, t. j. preukázané faktúrami alebo inými účtovnými dokladmi/podkladmi rovnocennej preukaznej hodnoty.

Nepriame výdavky, deklarované na základ tejto PS, sa zaraďujú do skupiny výdavkov *907 - Paušálna sadzba na nepriame výdavky podľa článku 54 písm. a) NSU*.
Medzi oprávnené nepriame výdavky, pokryté touto PS, patria typy oprávnených nepriamych výdavkov vymedzené v prílohe č. 1 *Príručky k OV - Kategórie nepriamych výdavkov*.
Celková výška oprávnených nepriamych výdavkov sa vypočíta ako súčin celkových oprávnených priamych výdavkov a stanovenej výšky PS na nepriame výdavky.

Spôsob výkonu kontroly

V prípade ZVV formou PS na nepriame výdavky kontrole u prijímateľa podlieha:

- oprávnenosť priamych výdavkov projektu (ktoré sú reálne vykázané),
- súlad výšky percentuálnej sadzby PS uvedenej vo výzve, zmluve o NFP a žiadosti o platbu (ďalej len „ŽoP"),
- správnosť matematického výpočtu výšky výdavkov pokrytých PS.

Stanovená výška percentuálnej sadzby PS nemôže byť prekročená ani na úrovni reálneho čerpania prostriedkov v projekte, t. j. výška čerpaných nepriamych výdavkov projektu bude priamo úmerne prispôsobená výške čerpaných priamych výdavkov projektu.

[3] Činnosti súvisiace s odborným dohľadom nad realizáciou hlavných aktivít projektu (ako napr. odborný garant aktivity) nie sú považované za riadenie projektu a nepriamy výdavok. Takéto činnosti je možné považovať za výkon hlavných aktivít projektu.

[4] zverejnenej na https://eurofondy.gov.sk/dokumenty-a-publikacie/metodicke-dokumenty/metodicke-dokumenty-cko/

Percentuálne limity pre vybrané typy výdavkov

Limity na nepriame výdavky

Nepriame výdavky projektu týkajúce sa podporných aktivít projektu, pod ktoré spadajú aj všetky činnosti súvisiace s riadením projektu[5], publicitou a ďalšie činnosti definované Prílohou č. 1 Príručky k oprávnenosti výdavkov, budú oprávnené len prostredníctvom **paušálnej sadzby** (podľa článku 54 písm. a) NSU) nasledovne:

Typ oprávnenej akcie	Paušálna sadzba - Limit na nepriame výdavky (%)
▪ Výstavba nových úsekov diaľnic a rýchlostných ciest (prioritne základnej siete TEN-T) vrátane privádzačov a križovatiek ▪ Predivestičná a projektová príprava	**0,40 %** z celkových priamych oprávnených výdavkov projektu[6]

Rezerva na nepredvídané výdavky

Oprávnený výdavok	Percentuálny limit	Poznámka
Dodatočné výdavky na stavebné práce	**max. 10 %** celkových oprávnených výdavkov projektu na stavebné práce (bez započítanej rezervy)	Celková výška rezervy na nepredvídané výdavky nesmie prekročiť **10 % z celkových oprávnených výdavkov na hlavné aktivity projektu (bez započítanej rezervy)**. Použitý postup musí byť v súlade so smernicou EP a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní.
Dodatočné výdavky na prípravnú a projektovú dokumentáciu	**max. 10 %** celkových oprávnených výdavkov projektu na vypracovanie prípravnej a projektovej dokumentácie (bez započítanej rezervy)	

Neoprávnené výdavky

Príklady vybraných neoprávnených výdavkov[7]:

- výdavky bez priameho vzťahu k projektu;
- výdavky, ktoré vznikli pred počiatočným dátumom oprávnenosti výdavkov t.j. pred 18.12.2025;
- výdavky, ktoré vznikli po 31.12.2030;
- úroky z dlžných súm okrem grantov poskytnutých vo forme úrokových dotácií alebo dotácií záručných poplatkov;
- DPH okrem prípadov, kedy nie je možné nárokovať jej odpočet podľa platnej legislatívy SR;

[5] Činnosti súvisiace s odborným dohľadom nad realizáciou hlavných aktivít projektu (ako napr. odborný garant aktivity) nie sú považované za riadenie projektu a nepriamy výdavok. Takéto činnosti je možné považovať za výkon hlavných aktivít projektu.

[6] Priame oprávnené výdavky zahŕňajú **priame hlavné výdavky (vrátane vyvolaných investícií)**.

[7] Uvedené neoprávnené výdavky **nepredstavujú kompletný zoznam**. Poskytovateľ nemôže vzhľadom na rozmanitosť činností realizovaných v rámci predmetnej výzvy identifikovať všetky neoprávnené výdavky, ktoré môžu v súvislosti s realizáciou projektu vzniknúť.
V prípade zmien v štruktúre oprávnených výdavkov projektu požadovaných prijímateľom po nadobudnutí účinnosti Zmluvy o poskytnutí NFP, poskytovateľ posúdi oprávnenosť takýchto zmien a výdavkov individuálne, a to vzhľadom na ciele a charakter projektu, t.j. určí, do akej miery sú zmenené výdavky nevyhnutné pre naplnenie daných cieľov a realizáciu hlavnej aktivity projektu.

- výdavky, ktoré nespĺňajú zásady hospodárnosti[8], efektívnosti[9], účelnosti[10] a účinnosti[11];
- pravidelné obnovovacie investície súvisiace s výmenou strojov, prístrojov, zariadení;
- režijné výdavky, ktoré sa týkajú všeobecnej prevádzky žiadateľa bez väzby na projekt,
- interiérové vybavenie objektov (napr. nábytok, podlahoviny, koberce);
- poplatky (správne, colné, bankové a pod.) s výnimkou správnych poplatkov spojených s národným a medzinárodným získaním (prihlásením), registráciou, schválením a ochranou (udržiavaním) práv duševného vlastníctva;
- kurzové straty;
- dlhy a poplatky s nimi spojené, dlžné úroky, sankčné poplatky, pokuty a penále, prípadne ďalšie sankčné výdavky, či už dohodnuté v zmluvách alebo vzniknuté z iných príčin;
- výdavky vzniknuté počas pozastavenia realizácie hlavnej aktivity projektu;
- cestovné náhrady, ktoré nie sú uvedené medzi oprávnenými výdavkami;
- náklady na prípravu pracovníkov v súvislosti s prevádzkou strojov, prístrojov, zariadení;
- výdavky, ktoré nie sú v súlade s dokumentami, ktoré boli súčasťou notifikácie štátnej pomoci v znení prípadných zmien.

Zoznam skratiek:

EKRK	Ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie
MD SR	Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky
NFP	Nenávratný finančný príspevok
VO	Verejné obstarávanie
ŽoNFP	Žiadosť o nenávratný finančný príspevok
ŽoP	Žiadosť o platbu

[8] Vynaloženie verejných financií na vykonanie činnosti alebo obstaranie tovarov, prác a služieb v správnom čase, vo vhodnom množstve a kvalite za najlepšiu cenu.
[9] Najvýhodnejší vzájomný pomer medzi použitými verejnými financiami a dosiahnutými výsledkami.
[10] Vzťah medzi určeným účelom použitia verejných financií a skutočným účelom ich použitia.
[11] Plnenie určených cieľov a dosahovanie plánovaných výsledkov vzhľadom na použité verejné financie.